

Verslag informatiebijeenkomst dijkversterkingsproject SAFE

Locatie: 't Spant in Ameide

Aanwezige medewerkers: Frank Mertens (projectmanager), Henny Schippers (omgevingsmanager), Stefan Daleman (omgevingsmanager), Nelle Jan van Veen (technisch manager), Anita van Elteren (communicatieadviseur).

Datum: maandag 28 september 2020

De bijeenkomst start om 19.30 uur met een welkomstwoord door Frank Mertens (projectmanager). Aansluitend geven Henny Schippers (omgevingsmanager) en Nelle Jan van Veen (technisch manager) een presentatie en uitleg over het project. Hieronder treft u een korte weergave van de presentatie en de vragen die gesteld zijn. De presentatie is tevens op de website terug te vinden.

Presentatie

Naast een uitgebreide toelichting over het project waarom dijkversterking nodig is, is het doel van deze bijeenkomst ook het ophalen van informatie en belangen vanuit het gebied. We gaan graag met u in gesprek.

Waterschap Rivierenland heeft van het rijk door de nieuwe normering (2017) een grote versterkingsopgave gekregen die voor 2050 gereed moet zijn. Het dijkversterkingsproject SAFE gaan we partieel versterken. Veel dijkdelen voldoen niet meer aan de nieuwe veiligheidsnormen. We pakken als eerste de zwakke schakels aan. De dijkdelen die we nu gaan versterken, zijn niet versterkt bij de recente dijkversterkingsprojecten. We hebben gekeken waar we het geld voor waterveiligheid het beste kunnen inzetten. Dat doen we op de meest zwakke dijkdelen. Met deze urgente delen krijgen we het meeste rendement (veiligheid) voor het beschikbare realisatiebudget. Daarnaast willen we ook de ruimtelijke kwaliteit behouden of verbeteren en de overlast beperken. Bij het ontwerpen en versterken kijken we ook naar de uitbreidbaarheid omdat we voor de andere dijkdelen nog vóór 2050 terug moeten komen. Ook kan het zijn dat voor sommige delen die we nu gaan versterken in het project, we nog een keer terug moeten komen om een ander faalmechanisme aan te pakken.

De verschillende fases van het project worden toegelicht; de verkenningsfase, de planuitwerkingsfase en de realisatiefase (zie presentatie).

Vragen uit de zaal

Bij het vorige dijkversterkingsproject kregen we op het laatst te horen dat er een stuk uitviel. Dat was erg vervelend.

Antwoord: we begrijpen dat het de vorige keer vervelend was. Dat gaan we nu proberen te voorkomen door voortijdig informatie te verstrekken en bereikbaar te zijn en te blijven voor bewoners.

Hoe zit het met de plannen voor de rondweg in Groot-Ammers?

Antwoord: de rondweg Groot-Ammers is een wens van de bewoners en de gemeente om het zware verkeer uit het dorp te halen en dat mogelijk gelijktijdig met de dijkversterking op te pakken. Bij Groot-Ammers loopt een oranje lijn, dat is een specifiek vak wat net niet is goedgekeurd. Wij gaan

daar nu binnen dit project niks mee doen. Er zal geen samenloop met de rondweg zijn. Vanuit het project gaan we voorlopig niet samen optrekken met de gemeente.

Hoe zit het met de oranje vakken?

Antwoord: de oranje vakken voldoen nog niet maar we hebben tot 2050 de tijd op deze op te pakken. De rode vakken gaan we nu wel versterken. Nu gaan we 11 km doen, dat zijn de meest urgente vakken. Het kan ook zijn dat we ook op de rode vakken nog een keer terug moeten komen. Dat is als we nu 1 faalmechanisme aanpakken en dan later terug moeten komen voor een ander faalmechanisme. Voor wat betreft langsconstructies; de kans is groot dat ze wel voldoen en ze niet versterkt hoeven te worden.

Wordt er ook gekeken naar de aard van de gebouwen. Dat daar meer voor uit de kast gehaald moet worden zoals bij rijksmonumenten?

Antwoord: binnen het proces voorafgaand aan de realisatiefase, worden alle monumenten nog geïnventariseerd. Alles wordt geïnventariseerd, dus ook (rijks)monumenten. Het wordt dus zeker meegenomen en afgewogen.

Zijn die keuzes ook niet de vorige keer al gemaakt? We zitten hier nu weer. Nu voldoet het opeens niet meer?

Antwoord: dat heeft te maken met de nieuwe normering van 2017. We gaan conditionerende onderzoeken doen en met de omgeving in gesprek. Sommige onderzoeken zijn niet heel lang houdbaar, zoals natuur- en bodemonderzoeken. Bij elke dijkversterking zullen we ook weer opnieuw informatie moeten ophalen, bij de omgeving en ook bij bevoegde gezagen.

Is Helsdingen ook bij het project betrokken, zou wel prettig zijn?

Antwoord: Bureau Helseringen is bij KIS betrokken geweest, deze rapporten worden gebruikt bij deze dijkversterking. Adviesbureaus voor o.a. archeologie en cultuurhistorie, zoals bijvoorbeeld bureau Helsdingen, worden ingezet. Dat geldt ook voor andere specialistische onderwerpen.

Een aantal mensen vraagt zich af of het waterschap wel wat doet met de informatie die wordt gegeven. Men heeft de ervaring dat er niet altijd wordt geluisterd of dat er iets mee gedaan wordt.

Antwoord: dat zijn onze voorgangers geweest. We zijn ons archief ingedoken, er is heel veel terug te vinden. Maar heel veel moet ook weer opnieuw opgehaald worden i.v.m. beperkte houdbaarheid van documenten. We houden graag het gesprek open. Laat het ons weten of u bepaalde kennis heeft of een vraag. Bij ons project zit wel verschil in welke fase informatie van toepassing kan zijn. Als er inbreng is voor het ruimtebeslag dan is dat voor de verkenningsfase. Het is niet zo dat alle inbreng verwerkt kan worden. In het verleden kan het zo zijn geweest dat er een idee was voor recreatie bijvoorbeeld, maar dat lost de veiligheidsopgave niet op.

Naarmate we verder komen in het project, komen we vaker langs. Nu is er de kennisgeving voornemen & kennisgeving participatie. Dat was er tijdens de vorige dijkversterking nog niet. Het is een eerste stap in de nieuwe Omgevingswet. Daarin staat dat u mee kunt denken in de oplossing van de dijkversterking. Dat moet dan wel een bijdrage leveren aan de veiligheidsopgave, het moet sober en doelmatig zijn en de ruimtelijke kwaliteit moet behouden blijven of verbeteren. Die kennisgeving wordt binnenkort gepubliceerd.

Zijn jullie ervan op de hoogte dat hier glasvezel aangelegd gaat worden? Die gaat ook over de dijk.

Antwoord: ja, dat hebben we gehoord. Dat wordt ergens onder in het talud aangebracht. Dit is in ieder geval een raakvlak, maar we hebben het in beeld. Hoe het precies eruit komt te zien weten we nu nog niet.

Op sommige plekken is de dijk, met name de weginrichting, smal ingericht. In Lexmond bijvoorbeeld bij een fietspad. Voor hulpdiensten en calamiteiten is het niet goed om bijvoorbeeld mensen in veiligheid te kunnen brengen.

Antwoord: er is niet aan ons doorgegeven dat de weg ergens te smal zou zijn. Het waterschap is wegbeheerder buiten de bebouwde kom en de gemeente binnen de bebouwde kom.

Verder wordt er bij dit punt opgemerkt dat bij Sluis binnen de bebouwde kom een rare bocht zit en men vraagt zich af hoe die bocht daar is gekomen.

Henny licht toe dat er formele momenten komen waarbij inspraak mogelijk is. Zoals bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), de Milieueffectrapportage (MER) en het ontwerp projectbesluit Omgevingswet.

Tijdens de vorige versterking hebben jullie gewerkt met een klankbordgroep. Doen jullie dat nu weer?

Antwoord: dat hebben we wel overwogen maar het verschil is dat we nu een heel lang traject binnen één project aanpakken. En onze ervaring is vaak dat mensen uitsluitend voor eigen percelen en eigendommen willen opkomen. We hebben nu de voorkeur om met kleinere trajecten in gesprek te gaan en ook met mensen die een bepaalde kennis hebben op bijvoorbeeld cultuurhistorie en dergelijke. Bij de alternatieven komen we daarop terug.

Er zijn nu een aantal kleinere trajecten die worden aangepakt. Juist om de betrokkenheid van die mensen te vergroten zou het mogelijk zijn om er een gezamenlijk onderdeel/bijeenkomst van te maken. Bijvoorbeeld ook als er een bewonersvereniging is.

In Sluis en in Tienhoven zitten damwanden. Er werd altijd gezegd dat er nog naar gekeken moet worden. Is daar al meer over bekend?

Antwoord: er is een korte studie naar gedaan met nieuwe rekenmethodes. We moeten dit opnieuw doorrekenen. Alles wijst erop dat deze constructies niet als zwakke schakels worden aangewezen. We verwachten hier binnen een paar maanden uitsluitsel over.

Jullie hebben het over economische schade bij een dijkdoorbraak. Is dat in bepaalde gebieden minder?

Antwoord: de waarde van het achterland bepaalt de norm. In Nederland zie je dat in de kop van Noord-Holland de norm een factor 10 lager is dan hier. De norm is zo bepaald omdat we niet alles tot in het oneindige veilig kunnen maken. Er blijft altijd een bepaalde mate van onzekerheid. Het is een ontzettend moeilijke afweging.

Hoe zit het met de procedure van de grondverwerving? Het wordt toch wel onteigend omdat het voor maatschappelijk belang is.

Antwoord: we gaan eerst de verkenningsfase doorlopen en dan kijken we wat het ruimtebeslag is van het nieuwe ontwerp van de dijk. Daarna weten we pas welke gronden we hebben nodig. We willen voorkomen dat we huizen moeten aankopen. In de planuitwerkingsfase gaan we kijken wat we nodig hebben. We starten altijd eerst met een minnelijke verwerving en hopen er dan uit te komen. Ook gaan we t.z.t. alle panden opnemen om te kijken of er schade ontstaat. De manier van grond aankopen is wel anders dan hoe we het voorheen hebben gedaan.

Waarom is er nu weer een dijkversterkingsproject?

Antwoord: helaas hebben we misschien niet het meest gewenste antwoord. Het komt hoofdzakelijk door de nieuwe normering en de rekenregels. Nu zitten we in de verkenningsfase. Dat is nog een lang traject met onderzoeken. We verwachten niet dat er nu een opgave verdwijnt, behalve dan misschien bij de langsconstructies.

Wat zijn de uitgangspunten voor de mogelijkheden. Is dat alleen binnen- of buitendijks versterken?

Antwoord: bij Rijkswaterstaat weten we dat buitendijks niet veel mogelijk is. Dat kan ingewikkeld zijn. Hierover zouden we langdurig overleg met Rijkswaterstaat moeten hebben omdat je de rivier dan versmald en dan kan het water niet weg. Bij de voorlanden is er meer mogelijk qua uitbreiding.

Er wordt opgemerkt dat zeker bij de hoge schuur er een uitdaging is. Het zou prettig zijn om keukentafelgesprekken te hebben met de mensen die bij dat deel betrokken zijn. Daar is het echt een probleem. Het was de vorige keer zuur dat het toen niet door ging.

Gezien sommige vragen, laat Nelle Jan van Veen weten dat wanneer mensen meer achtergrondinformatie willen hebben over hoe welke berekening bij hun huis is gemaakt, men dat kan opvragen.

Er wordt opgemerkt dat meerdere plekken in de praktijk, een vorm van, piping is ontdekt, maar dit is veengrond dus daar kan geen sprake zijn van piping.

Antwoord: dit gaat met name over het gebied bij Vianen waar sprake is van piping. Er kunnen wel lokaal piping problemen zijn maar hier valt het meestal mee.

Hoe groot is de kans dat de spelregels nog tijdens het spel worden gewijzigd?

Antwoord: die kans is aannemelijk, maar we moeten nu al wel een keuze maken. Het vakgebied is in beweging en het verandert soms, ook omdat er veel proeven zijn die tot nieuwe inzichten leiden. We zoeken naar een robuuste oplossing. Het klimaat kunnen we maar beperkt voorspellen. De verwachting van de zeespiegelstijging zit erin en de rivierwaterstanden en debieten zullen naar verwachting toenemen.

Hoeveel effect heeft die bovenstroomse stuw op de Lek? Heeft die stuw überhaupt invloed?

Antwoord: dit ligt meer bij Rijkswaterstaat.

Kaart nr. 8 bij Achthoven, daar houden jullie op. Om de hoeveel meter hebben jullie gemonitord wat er nodig is bij Achthoven? Bij hoogwater is er een probleem bij die boerderij. Maar precies daar houdt het nu op bij jullie terwijl het bij de andere kant nodig is.

Antwoord: er is op deze locatie relatief weinig grondonderzoek beschikbaar. De satellietdata suggereren dat de deklaag net voor de bocht (gezien vanuit het Oosten) dunner wordt. Het voorland dat vanaf de bocht begint kent een relatieve dikke deklaag van klei waardoor piping minder waarschijnlijk is. Ter plaatse van de boerderij, waar het voorland nog niet (volledig) is begonnen, kan het zijn dat hier ook additionele maatregelen noodzakelijk zijn. Dit wordt nader onderzocht dit jaar.

Iemand meldt dat er bij zijn woning sprake is van piping, er is namelijk sprake van een kwel. Op zijn mail heeft hij geen reactie ontvangen.

Antwoord: Dit betreft een individuele vraag, met deze persoon wordt contact opgenomen (indien contactgegevens bekend zijn).

Hoe moeten we versterking aan de binnenzijde zien? Wordt dat nu weer opnieuw verlengd?

Antwoord: dat zijn mogelijke oplossingsrichtingen, je kan het binnenwaarts oplossen. We moeten kijken wat nu het probleem is en misschien wordt er wel een andere oplossing gevonden. We weten dat de dijk een stabiliteitsprobleem heeft, er is nu een veiligheidsprobleem. We kijken wat er al gedaan is en we gaan kijken wat het meest inpasbaar is. Dat proces gaat nu lopen.

We kunnen tot november reageren op de kennisgeving participatie. Is er een verschil tussen het inbrengen van oplossingen en wat we nu tot november kunnen inbrengen?

Antwoord: het is geen gemiste kans als u later nog iets weet want er komen nog een aantal momenten om uw inspraak of zegje te doen. Het voorkeursalternatief is eind 2021 gereed. Daarna gaan we naar het Projectbesluit en dan komen er weer een aantal momenten met de omgeving. De eerste formele stap is de nieuwe Omgevingswet. Deze is verplicht maar het is niet de enige stap die we nemen. U kunt uw kennis doorgeven. Hiervoor gebruikt u het ideeënformulier (tijdens de bijeenkomst uitgedeeld) of u mailt ons: safe@wsrl.nl